

Vår dato 12.12.2019	Din/Deres dato 01.07.2019	Saksbehandler Ilmars Gutans
800 80 000 Skatteetaten.no	Din/Deres referanse 19/2515	Telefon 41334422
Org.nr 974761076	Vår referanse 2019/10466	Postadresse Postboks 9200 Grønland 0134 OSLO

Kulturdepartementet

Høringsuttalelse - NOU 2019:9 Fra kalveskinn til datasjø - Ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver

Vi viser til Kulturdepartementets høringsbrev av 1. juli 2019. Det vises også til departementets epost av 4. desember 2019 vedrørende utsettelse av høringsfrist.

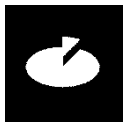
Lovforslaget og lovutredningen NOU 2019:9 "Fra kalveskinn til datasjø" har vært gjenstand for en omfattende gjennomgang i Skatteetaten. Skattedirektoratets hørings svar er basert på innspill som har fremkommet ved denne gjennomgangen.

Innledende bemerkninger

Skattedirektoratet støtter intensjonen bak lovforslaget om et digitaliseringsvennlig regelverk som bidrar til å etablere gode rammebetingelser for en effektiv dokumentasjonsforvaltning i virksomhetene. Slik vi ser det, er det flere positive trekk ved lovforslaget sett i forhold til dagens arkivlov. I tråd med rettsutviklingen de senere år, er hovedtendensen i lovforslaget å endre tilnærmingen slik at man i større grad får en materiell og prosessuell regulering inn i selve loven. Lovforslaget introduserer konkrete dokumentasjonsplikter og setter fokus på dokumentasjon av automatisert rettanvendelse, databaser og registre.

Dokumentasjonsforvaltning forsøkes fremhevet i et strategisk perspektiv som en vesentlig og integrert del av virksomheten, ikke en sekundær og adskilt støttefunksjon. Lovforslaget forsøker å legge til rette for at pliktene som pålegges virksomhetene etter denne loven i større grad er koordinert med andre plikter som påhviler virksomhetene etter annet regelverk, primært personvernregelverket. Utvalget foreslår endringer som tillater bruk av skytjenester, herunder lagring utenfor rikets grenser. Dette er gode intensjoner og forslag som vi støtter.

Vi vil samtidig peke på at lovforslaget og lovutredningen reiser flere spørsmål som medfører uklarhet rundt bestemmelsene. Utvalget innfører begreper som avviker fra anerkjent fagterminologi. Dette kan vanskeliggjøre faglig forankring og tverrfaglig kommunikasjon. De fleste dokumentasjonspliktene har en uklar rekkevidde, som til dels skyldes at begrepene og beskrivelsene som utvalget benytter, også kan fremstå uklare og inkonsistente. I enkelte tilfeller har lovforslaget en detaljeringsgrad som etter vår vurdering passer bedre inn i en forskrift. Slik vi ser det bør lovbestemmelsene holdes på et mer overordnet og prinsipielt nivå. På flere sentrale punkter synes det for øvrig å være behov for ytterligere utredninger.

Etter Skattedirektoratets oppfatning er det viktig at lovforslaget gjennomgås for å sikre en klar og konsistent begrepsbruk, en god systematikk og en hensiktsmessig detaljeringsgrad. Vi vil anbefale at departementet i det videre arbeid med lovforslaget i større grad støtter seg til anerkjent fagterminologi og en faglig tilnærming basert på rådende fagteori og standarder for beste praksis innen dokumentasjonsforvaltning, med de nødvendige tilpasninger og brytninger med andre fagfelt. Nye lovbestemmelser bør utformes på grunnlag av en bred utredning av prinsipielle spørsmål knyttet til kassasjon/sletting. Som ledd i det videre arbeidet med lovforslaget må det også avklares nærmere hvilke administrative og økonomiske konsekvenser lovforslaget vil kunne medføre for virksomhetene samt hvilke tiltak som kan iverksettes for å avhjelpe virksomhetene i de tilfeller nytt regelverk medfører økte kostnader og økt arbeidsbyrde.

Vi vil i vårt hørings svar fokusere på følgende områder:

- Formålsbestemmelser, § 1
- Begrepsbruk og terminologi, § 5 og § 16 mv.
- Dokumentasjonsstrategi, § 6
- Dokumentasjonspliktene, §§ 7 – 15
- Forbud mot sletting § 18
- Skytjenester § 21
- Arkivformål i allmenhetens interesse § 24
- Overføring til langtidsbevaring og mediekonvertering, hhv. § 30 og 29

Formålsbestemmelsen, § 1

Vi mener det er positivt at lovforslaget har en formålsbestemmelse og at denne i større grad enn dagens arkivlov uttrykker grunnleggende samfunnsinteresser som loven skal bidra til å ivareta (rettsstat, demokrati, osv.). Vi støtter også utvalgets intensjon om at formålsbestemmelsen skal gjenspeile dokumentasjonsplikter som introduseres i lovforslaget.

De ulike delene av formålsbestemmelsen kan fremstå noe uklare og inkonsistente. Ordlyden i § 1 første ledd (overordnet formålsformulering) er ikke nødvendigvis dekkende for annet ledd (delformål) som ser ut til å ha et større omfang enn første ledd.

Vi mener at formålsbestemmelsen i liten grad fremhever viktigheten av en hensiktsmessig dokumentasjonsforvaltning. I særmerknadene til § 1 første ledd (kap. 25) uttaler utvalget at begrepet "sikre" dokumentasjon er ment å speile dokumentasjonsplikter i lovforslagets kap. II og at det også innebærer en forpliktelse til å påse at dokumentasjon blir skapt, ikke bare vedlikeholdt. En slik fortolkning følger ikke direkte av ordlyden som etter vår vurdering er noe knapp. Ordlyden kan vanskelig sies å angi tydelige krav om å dokumentere virksomhetens handlinger og aktiviteter.

Utvalget forsøker også å ivareta hensynet til dokumentasjonsforvaltning gjennom delformålet i annet ledd bokstav b som handler om å legge til rette for "å drive en forsvarlig offentlig virksomhet". Ordlyden er imidlertid ikke dekkende og favner ikke flere sentrale hensyn som eksempelvis effektiv oppgaveløsning og

gjennomføring av samfunnsoppdrag. Lovutredningen gir heller ikke tilstrekkelig hjelp når dette delformålet i kap. 7.3.3 forklares på en måte som først og fremst er innrettet mot andre delhensyn som eksempelvis ytringsfrihet, demokratisk deltakelse, rettsikkerhet mm.

I kap. 7.3.3 uttaler utvalget følgende: "dokumentasjon av offentlig virksomhet er en forutsetning for forsvarlig drift og for offentlighet og kontroll med forvaltningen. Å legge til rette for en hensiktsmessig dokumentasjonsforvaltning i offentlig virksomhet er således også et viktig formål med loven". Vi vil her peke på at en effektiv dokumentasjonsforvaltning er en forutsetning for å kunne oppfylle samtlige hensyn og interesser som inngår i formålsbestemmelsen. Uten at offentlige organer dokumenterer sin virksomhet på en måte som sikrer tilstrekkelig god fangst, produksjon og forvaltning av dokumentasjon, vil det være vanskelig å oppfylle formålene med loven.

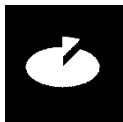
Vi vil også foreslå at departementet vurderer en annen innretning på formålsbestemmelsen. Et mulig alternativ kan være at første ledd setter fokus på hensynet til en god dokumentasjonsforvaltning og dokumentasjon som sådan. Eksempelvis kan formuleringen lyde "Formålet med denne loven er å sikre at offentlige og offentlig tilknyttede organer dokumenterer sin virksomhet slik at dokumentasjon skapes, forvaltes og bevares som pålitelige vitnesbyrd og informasjonskilde som gjøres tilgjengelig for samtid og ettertid." Annet ledd i formålsbestemmelsen kan i så fall stille opp ulike delformål og samfunnsinteresser som understøttes av dokumentasjon og arkiv. En slik innretning av formålsbestemmelsen vil kunne fremheve betydningen av dokumentasjonsforvaltning og gjøre det enklere å unngå inkonsistens mellom første og annet ledd. I tillegg vil det etter vår oppfatning bidra til å trekke et tydeligere skille mellom lov om dokumentasjon (arkivloven) og lov om avleveringsplikt for allment tilgjengelige dokumenter (pliktavleveringsloven).

Begrepsbruk og terminologi, § 5 og § 16 mv.

Utvalget innfører nye begreper, termer og definisjoner som ikke nødvendigvis er klare, konsistente og lett tilgjengelige. Disse etterlater i flere tilfeller tvil om hvordan begrepene skal forstås. Delvis skjer dette i § 5 som definerer noen få sentrale termer, men også i flere av bestemmelsene senere i loven, hvor man finner sentrale begreper som ikke er definert i § 5.

Flere begreper som introduseres i lovforslaget synes å være inspirert av termer og definisjoner i anerkjent fagterminologi og internasjonale standarder for dokumentasjonsforvaltning som ISO 30300. Utvalget redegjør imidlertid etter vårt syn ikke i tilstrekkelig grad for sin begrepsbruk. Mer problematisk er det at flere sentrale fagbegreper som har et tydelig angitt meningsinnhold i anerkjent fagterminologi og internasjonale standarder for dokumentasjonsforvaltning, får et alternativt og uklart meningsinnhold gjennom lovutredningen og lovforslaget.

Termen "dokumentasjon" i lovforslaget kan fremstå som mer uklar og snever enn tilsvarende term i ISO-30300. ISO-definisjonen omfatter all informasjon opprettet, mottatt og vedlikeholdt som bevis og et aktivum for virksomheten. Lovforslagets definisjon omfatter bare den informasjonen som «løpende bekrefter hvordan

en virksomhet, en organisasjon eller person har handlet, utøvd myndighet eller utført tjenester og andre oppgaver". Kjennetegnet "løpende bekrefter" er også et svakere kjennetegn enn "bevis". Informasjon kan bekrefte hvordan en handling er gjennomført uten at informasjonen nødvendigvis har dokumentasjonsegenskaper. Sistnevnte har avgjørende betydning for dokumentasjonsverdi, men det fremgår ikke klart av lovforslagets definisjon. Det er en vesentlig begrepsmessig svakhet at termen "dokumentasjon" i henholdsvis § 5 og særmerknadene til § 5 (kap. 25) defineres og forklares uten en tydelig kobling til dokumentasjonsegenskaper, jf. lovforslagets §16 og lovutredningens kap. 4.4. I tillegg forsøker utvalget i lovforslaget § 5 a) å gi en omfangsbasert definisjon (annen setning) hvor det ramses opp enkeltelementer og bestanddeler som faller inn under begrepet, men oppramsingen er hverken dekkende eller oppklarende.

Lovforslaget introduserer også nye sentrale fagbegreper i § 16 (2) om grunnleggende egenskaper ved dokumentasjon. Her synes utvalget igjen å ha vært påvirket av internasjonalt anerkjent fagterminologi og standarder for dokumentasjonsforvaltning (ISO 30300), men utvalgets begrepsbruk fremstår uklare og avvikende.

Uklarhet og avvikende begrepsbruk kommer særlig til uttrykk når det gjelder dokumentasjonsegenskaper som "autentisk" og "pålitelig". Kjennetegnet "ekte" i lovforslaget er identisk med termen "autentisk" i anerkjent fagterminologi, men tillegges en annen betydning som tilsvarer termen "integritet" i fagterminologien (komplett og uendret dokumentasjon). Kjennetegnet "pålitelig" i lovforslaget er identisk med termen "pålitelig" i anerkjent fagterminologi, men tillegges en betydning som tilsvarer "autentisk" i fagterminologien (at opphavet til dokumentasjon er dokumentert). Termen "pålitelig" har en sentral betydning i fagterminologien (at dokumentasjon har et innhold som er en korrekt og fullstendig gjengivelse av faktiske handlinger og forhold), men dette kommer ikke tydelig frem i noen av de dokumentasjonsegenskapene som utvalget benytter.

Utvalget introduserer også dokumentasjonsegenskaper som "dekkende" og "satt i sammenheng". Disse ser ut til å ha et meningsinnhold som delvis faller inn under "autentisk" og "pålitelig" i anerkjent fagterminologi, men beskrivelsene fremstår uklare. "Dekkende" beskrives på følgende måte - "Blant annet at dokumentasjon som blir sendt fra eller til eller lagt fram for tilsatte i virksomheten, blir behandlet som kommunikasjon til eller fra virksomheten". Det er vanskelig å identifisere hva som menes med dette kjennetegnet. Ut fra ordlyden synes det å overlape med meningsinnholdet i lovforslagets eget kjennetegn "pålitelig" slik at det kan fremstå overflødig.

Vi savner en utfyllende begrunnelse for denne begrepsbruken. Uklarheten forsterkes ytterligere av særmerknadene til § 16 annet ledd (kap. 25) hvor utvalget uttaler at lovutkastet ikke tar stilling til arkivfaglige diskusjoner eller ordvalg, og at formuleringene i § 16 a-e ikke må betraktes som nye definisjoner av fagtermer innen arkiv- og dokumentasjonsforvaltning. Det gir etter vår vurdering ikke god mening å hevde at utvalget ikke tar stilling til arkivfaglige ordvalg når lovforslaget på samme tid introduserer nye begreper som fremstår som problematiske i relasjon til anerkjent fagterminologi og beste praksis.

Etter Skattedirektoratets vurdering bør det på generelt grunnlag redegjøres nærmere for bruk av fagtermer og deres respektive meningsinnhold i denne konteksten. Avvik fra fagtermer og etablert begrepsbruk bør som hovedregel unngås.

Det er viktig at departementet i videre arbeid med lovforslaget sørger for at sentrale fagbegreper beskrives og defineres på en tydelig og konsistent måte slik at begrepsbruken i størst mulig grad kan danne grunnlag for en klar faglig forankring, felles forståelse og god kommunikasjon både nasjonalt og internasjonalt. Vi vil anbefale å følge internasjonalt anerkjent fagterminologi i stedet for å introdusere avvikende begreper. En mulig løsning kan være å bruke kjennetegn "ekte" og "pålitelig" i samme betydning som henholdsvis "autentisk" og "pålitelig" i anerkjent fagterminologi og internasjonale standarder for dokumentasjonsforvaltning (ISO 30300). Kjennetegn som "dekkende" og "satt i sammenheng" kan sløyfes som selvstendige kjennetegn og heller inngå i beskrivelsen av kjennetegn "pålitelig" og "autentisk/ekte". Dersom departementet likevel skulle ønske å videreføre utvalgets begrepsbruk, må det redegjøres mer utfyllende for hvordan begrepene skal tolkes og forstås i forhold til anerkjent fagterminologi.

Dokumentasjonsstrategi, § 6

Skattedirektoratet er positive til intensjonene bak kravet om dokumentasjonsstrategi i § 6 som, slik vi leser forslaget, er ment å bidra til at dokumentasjonsforvaltning får en strategisk ledelsesforankring i virksomheter.

Vi mener imidlertid at lovforslagets dokumentasjonsstrategi vanskelig kan sies å være et strategisk dokument. Slik det er formulert i § 6, mangler dokumentet et innhold som gjør det til en strategi. Det fremstår i stedet som en samling av dokumenter som først og fremst er av betydning for internkontroll. Et slikt dokument vil kunne danne en viktig del av beslutningsgrunnlaget for ledelsens styring, men det vil ikke være et strategisk dokument.

Utvalget synes å bruke strategibegrepet i en vid og utflytende betydning uten å skille mellom internkontroll og strategi. Det avviker fra begrepsfortolkningen gitt av Direktoratet for økonomistyring (DFØ) som er statens ekspertorgan innenfor virksomhetsstyring og internkontroll. Slik vi forstår det, handler internkontroll om å "gjøre tingene riktig" med hensyn til etterlevelse av krav, effektiv drift mm., mens strategiske planer og tiltak handler om å "gjøre de riktige tingene" for å operasjonalisere virksomhetens overordnede mål og samfunnsoppdrag. Vi mener det er viktig å unngå at lovbestemmelsene introduserer en uklar og avvikende begrepsbruk som vil vanskeliggjøre virksomheters arbeid med å sikre at dokumentasjonsforvaltning får en tydelig og sterk ledelsesforankring.

Ut fra ovennevnte stiller vi oss også tvilende til at det er hensiktsmessig å introdusere krav om en egen dokumentasjonsstrategi. Offentlige organer må ha anledning til selv å beslutte hvilke strategiske dokumenter virksomheten trenger. Det synes langt mer naturlig å fokusere på god internkontroll. I stedet for å innføre et uklart og problematisk strategibegrep, kan lovbestemmelsene oppstille et overordnet og tydelig krav om internkontrollsystem for dokumentasjon som skal være en integrert del av øvrig internkontroll i

virksomheten. Det vil bidra til å etablere gode rammebetingelser for dokumentasjonsforvaltning uten å innføre konkurrerende og kompliserende krav i lovgivningen.

For å gjøre dokumentasjonsforvaltning til en relevant faktor i virksomheters måloppnåelse, er det etter vår vurdering viktig at lovbestemmelsene fremhever systematikken i internkontroll. Lovutredningens kap. 9 og særmerknadene til § 6 (kap. 25) inneholder en rekke momenter av betydning for systematisk internkontroll som med fordel kan videreføres og komme til uttrykk i lovforslaget. Vi vil også anbefale at departementet i videre arbeid med lovforslaget støtter seg til retningslinjer for internkontroll gitt av sentrale fagorganer som DFØ og Difi, samt internasjonale standarder for ledelsessystemer, herunder ISO 30300-serien om ledelsessystemer for dokumentasjon hvor det defineres prinsipper, krav og retningslinjer for planlegging, styring og kontinuerlig forbedring av dokumentasjonsforvaltning.

Dokumentasjonsplikter, §§ 7 – 15

Vi synes det er positivt at lovforslaget setter fokus på dokumentasjonsplikter og at dokumentasjonspliktene er utformet på en måte som i større grad enn dagens arkivlov legger opp til materiell regulering i selve loven.

Vi mener også det er en god tilnærming å se dokumentasjonsplikter etter denne loven i sammenheng med dokumentasjonsplikten i personvernforordningen artikkel 30, jf. lovutredningens kap. 14.4.3. Hensikten er at dokumentasjonspliktene etter lovutkastet skal koordineres med andre plikter, i første rekke personvernregelverket, slik at det ikke skal utføres tilnærmet samme oppgave flere ganger, når det er tilstrekkelig at én oppgave kan dekke ulike formål.

Samtidig kan det være noe uklart hvorvidt utvalget mener at dokumentasjonspliktene etter denne loven bør baseres på dokumentasjonsplikten etter forordningens art. 30. Det ser ut til at utvalget legger til grunn at plikten til å dokumentere etter §§ 9 og 10 ikke er nevneverdig mer omfattende enn plikten etter personvernforordningen art 30. Etter vår vurdering er dette neppe et korrekt utgangspunkt. Dokumentasjonsplikten etter art. 30 vil ikke kunne være dekkende for de konkrete dokumentasjonspliktene hverken når det gjelder innhold eller rekkevidde. Utstrekningen av plikten etter personvernforordningen art 30 er heller ikke klar, og praksis i norsk forvaltning er, så vidt vi forstår, også noe sprikende. Det synes som om artikkel 30 tolkes slik at man skal ha en oversikt over hvilke behandlinger man er ansvarlig for, og at dette gjøres på et overordnet nivå. Spesielt for § 10 er dette neppe tilstrekkelig, og for at bestemmelsen skal ha en praktisk betydning må det kreves at man har en mye mer detaljert beskrivelse.

Vi vil her peke på at det er et betydelig behov for å klargjøre innholdet og rekkevidden av dokumentasjonspliktene. Som ledd i dette må lovforslaget gjennomgå med sikte på en klar og konsistent begrepsbruk, god systematikk og en hensiktsmessig detaljeringsgrad. Hverken lovforslaget eller utvalgets lovutredning bidrar i nevneverdig grad, til å avklare spørsmål om hvor langt dokumentasjonspliktene etter loven går. Det kan ha som konsekvens at lovens uklarhet forsøkes avhjulpet med veiledere mv. fra Arkivverket/Nasjonalarkivet. Rent prinsipielt vil dette føre til at det som med dagens rammelov må gis som

forskrift, med de krav til saksbehandling og høring dette fører med seg, i fremtiden vil komme uten høring som en veiledning fra Arkivverket. Dette vil ikke være en ønskelig utvikling. Derfor mener vi at enten dokumentasjonspliktene bør komme klarere frem i loven, eller det bør legges opp til at det kan gis forskrifter.

Plikt til å dokumentere kommunikasjon, § 8

Utvalget peker på at lovutkastet ikke viderefører plikten til journalføring etter dagens regelverk (arkivforskriften § 9) og foreslår at innsynskrav ivaretas med andre metoder. Vi stiller oss i utgangspunktet positive til forslaget om å endre måten dokumentasjon gjøres tilgjengelig på for innsyn, men det vil være viktig å etablere nye løsninger før dagens journalføringsplikt kan fases ut. For øvrig kan det bemerkes at lovutredningen kap. 16 har et noe snevert fokus på journalføring som innsynsverktøy og i liten grad drøfter spørsmål om den selvstendige betydningen som postjournalen har hatt som dokumentasjon og bevis i rettsavgjørelser.

Slik vi forstår forslaget til § 8, er kjernen i dokumentasjonsplikten det som skal inn i databaser, registre mv., sml. § 9, men også annet som kommer inn til eller sendes ut av forvaltningsorganet. Det som kommer som strukturerte meldinger er uproblematisk. Det som kommer i andre kanaler, så som kontaktskjema – som ikke nødvendiggjør saksbehandling – eller e-poster, er det ikke like sikkert at det er behov for å dokumentere.

Utvalget diskuterer fangst av e-post, mer konkret, i kap. 15. Det er all grunn til å tro at det i dag er et betydelig antall arkivpliktige e-poster som ikke blir arkivert. Det er grunn til å vurdere tiltak for å bedre dette. Forslaget om "sanking" av epost har imidlertid problematiske sider. I praksis benyttes e-post gjerne til en kombinasjon av faglig og sosial kommunikasjon. Dette fører til at det er personvernutfordringer knyttet til denne sanking som taler for at slik e-postkommunikasjon ikke sankes. Slik vi ser det, bør dette utredes videre.

Vi savner en redegjørelse og vurdering av nye verktøy og plattformer som er på vei inn i samarbeidsflater mellom etater, så som Jira samt ulike wiki- og SharePoint-løsninger. I dag benyttes dette primært i prosjekter og andre konkrete samarbeidsformer både internt og på tvers av forvaltningsorganer. Dette er samarbeidsflater som har overtatt eller vil kunne overta deler av den kommunikasjon som tidligere har gått som e-post. Det fremstår også som uklart for oss om slike løsninger kvalifiserer som "felles systemer" som faller inn under § 7. Dette bør utredes og klargjøres nærmere.

Plikt til å dokumentere databaser mv., § 9

Vi har vurdert dokumentasjonsplikten opp mot det arbeid som gjøres av Skatteetaten allerede. For vår del er dette primært arbeidet med felles datakatalog og krav til dokumentasjon etter vår prosjektmetodikk, som antas å oppfylle kravene etter personvernforordningen art 30, med god margin. I tillegg har det en side mot Skatteetatens "saksmappe" som er et sentralt element i utvikling av nye IT-løsninger. I det vesentlige synes

det som om utvalget understøtter denne utviklingen, og samtidig legger føringer i samme retning for fremtiden. Vi er positive til dokumentasjonsplikten som foreslås.

Vi savner imidlertid en klargjøring av rekkevidden av denne dokumentasjonsplikten, blant annet en angivelse av hvor omfattende plikten til å beskrive "hvilke typer data som inngår i løsningen" er ment å være. Felles datakatalog dokumenterer de fleste data *som deles med andre organer* på en grei måte. Vi har imidlertid ikke en tilsvarende god beskrivelse av datafelter som kun benyttes internt i egen organisasjon. Her oppstiller vår prosjektmetodikk visse krav til dokumentasjon, men det vil ikke være på samme detaljerte nivå som i felles datakatalog. Utstrekningen av plikten kommer ikke klart frem av ordlyden i lovforslaget, og NOU-en gir få holdepunkter når man skal klarlegge pliktens rekkevidde. At man ikke har klart å definere dette på en måte som kan oppfattes likt av alle som omfattes av loven er klart negativt, og det er nødvendig med en større grad av tydelighet i dette spørsmålet.

Plikt til å dokumentere ved automatisert rettsanvendelse, § 10

Kort tid før arkivlovutvalget avga sin innstilling la forvaltningslovutvalget frem sin innstilling, som NOU 2019:5. Dette utvalget foreslår som § 12 i ny forvaltningslov en bestemmelse som regulerer nøyaktig det samme, men med en annen innretning og med en annen detaljeringsgrad. Det at utvalgene åpenbart ikke har koordinert seg på dette punktet gir høringsinstansene en sjelden anledning til å reflektere over to forslag med ulik tilnærming til å regulere samme spørsmål.

Vi legger til grunn at arkivlovutvalgets forslag er et godt utgangspunkt, og å foretrekke fremfor forvaltningslovutvalgets forslag. Imidlertid vil arkivlovutvalgets forslag også føre til en ikke ubetydelig tolkningstvil.

Utvalget har benyttet en terminologi som ikke nødvendigvis er i samsvar med hva som benyttes ellers. Det fremstår som uklart hva som menes med "datatyper" (bokstav a), ut fra særmerknadene synes det som om dette er synonymt med "opplysning", men man har valgt ikke å benytte dette ut fra en fare for misforståelser. Begrepet "opplysning" er heller ikke klart avgrenset.

Pliktene til å dokumentere programmenes logikk (bokstav c) fremstår også som uklare når det gjelder omfang og detaljeringsnivå. Vi mener det er uklart hvor langt plikten til dokumentasjon i dag går, og utvalgets henvisning til dette i merknadene til § 10 kap. 25 er ikke mye til hjelp når man skal forsøke å angi hvor omfattende dokumentasjonsplikten skal være.

Normalt vil det være slik at en komponent i et større system, eller en integrert systemportefølje, representerer fullt ut automatisert rettsanvendelse, mens andre komponenter kan ha et grensesnitt mot denne komponenten. Det kan være at visse prosessuelle regler er innebygget i noen komponenter, som igjen har et grensesnitt mot en komponent som foretar den automatiserte materielle rettsanvendelse. Det er vanskelig å se hvor langt plikten etter forslaget § 10 går i slike tilfeller og det er uklart i hvilke tilfeller man skal ha en dokumentasjonsplikt som går lenger enn § 9.

Annet ledd legger opp til at det, tilsynelatende både ved forskrift og ved beslutning som gjelder ett konkret organ, skal kunne oppstilles krav om at det utarbeides dokumentasjon for å kunne rekonstruere en kjørbær programkode. I prinsippet er dette fornuftig, da det vil gi mulighet for å kunne håndtere dette lenge etter at de aktuelle program ikke lenger kan kjøres. Spørsmålet er også her detaljeringsgraden. Etter vår vurdering er det vanskelig å oppfylle kravet, om det skal tas på ordet, på annen måte enn å dokumentere kildekoden; og da blir utfordringen i fremtiden å kunne "oversette" fremtidens foreldede programmeringsspråk til moderne tilsvarende. Vi ønsker er større tydelighet i hva forskriftshjemmelen egentlig åpner for.

Plikt til å dokumentere avgjørelser, § 11

Bestemmelsen fremstår noe uklar. Første ledd stiller opp krav om å dokumentere avgjørelser ved utøvelse av offentlig myndighet – typisk et enkeltvedtak. Normalt vil virksomheter oppnå det samme med å dokumentere den utgående korrespondansen (underretning om vedtaket), slik at dokumentasjonsplikten vil overlappe med lovforslagets § 8, men ikke alltid. Bestemmelsen kan ha en selvstendig betydning, men det fremgår ikke klart av ordlyden.

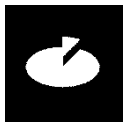
Lovutkastets § 11 bokstav d stiller krav om dokumentasjon av de faktiske omstendighetene som har hatt mye å si for utfallet. Det fremgår av særmerknadene til § 11 (kap. 25) at formuleringen i bokstav d er hentet fra forvaltningslovutvalgets lovtokast § 48 om kravet til begrunnelse for enkeltvedtak. Lovutkastet § 11 inneholder imidlertid ingen krav som tilsvarer forvaltningslovutvalgets lovtokast § 48 bokstav c hvor det stilles krav om å gjøre rede for de viktigste hensyn som forvaltningsorganet har lagt vekt på i sin vurdering. Sistnevnte må etter vårt syn dokumenteres på lik linje med de faktiske omstendighetene som har hatt mye å si for sakens utfall.

Annet ledd er ikke avgrenset til offentlig myndighetsutøvelse og er ment å utfylle første ledd. Det handler om å dokumentere avgjørelser og andre forhold av vesentlig betydning i lys av lovforslagets formålsbestemmelser i § 1. Det kan imidlertid være vanskelig å identifisere tolkningsrommet ordet "vesentlig" åpner for og hva som dermed faller inn under rekkevidden av dokumentasjonsplikten.

Slik vi ser det, bør innholdet og rekkevidden av dokumentasjonsplikten klargjøres. Det kan være hensiktsmessig at bestemmelsen i større grad samordnes med forvaltningslovutvalgets lovtokast § 48 om kravet til begrunnelse for enkeltvedtak. For å trekke en tydeligere grenseoppgang mot øvrige dokumentasjonsplikter, særlig § 8 i lovforslaget, kan § 11 i større grad innrettes mot å dokumentere forberedende saksbehandling og beslutningsgrunnlag for en avgjørelse.

Plikt til å dokumentere ut fra konkret vurdering. Offentlige utvalg, § 13

Vi oppfatter det slik at § 13 første ledd er ment å være en "sikkerhetsventil" som skal fange opp det som ikke fanges opp av de øvrige dokumentasjonspliktene i kap. II. Det fremgår av særmerknader til § 13 at bestemmelsen er tenkt som et unntak for "spesielle hendelser og begivenheter som virksomheten vil måtte

forstå at det åpenbart vil ha betydning å dokumentere for ettertiden." Ordlyden er noe uklar og gir ikke nødvendigvis god mening. For de fleste dokumentasjonspliktene etter §§ 8-14 vil virksomhetene i praksis måtte gjøre en konkret vurdering for å identifisere hvilken dokumentasjon som faller inn under de ulike pliktene. Spørsmål om hvilke hendelser og begivenheter som på grunn av sin spesielle betydning må dokumenteres for ettertiden, beror på en skjønnsmessig vurdering, og det kan vanskelig sies å være "åpenbart" for virksomhetene.

Det ser ikke ut til å være noen sammenheng mellom første og annet ledd i § 13. Disse handler om to helt forskjellige forhold som ikke naturlig hører inn under samme lovparagraf.

Vi vil anbefale at departementet i videre arbeid med lovforslaget klargjør innholdet og rekkevidden av denne dokumentasjonsplikten. Det er viktig å gi mer utfyllende og tydeligere retningslinjer og kriterier som virksomhetene kan benytte ved vurderinger etter § 13.

Forbud mot sletting, § 18

Utvalget gjør flere grep som endrer gjeldende lovbestemmelser om kassasjon uten at konsekvensene synes å være tilstrekkelig utredet og avklart. Fagbegrepet "kassasjon" erstattes med «sletting» uten at det er foretatt en kartlegging av slettebestemmelser i andre lover og forskrifter hvor begrepet "sletting" brukes i ulike betydninger. Forbudet mot sletting avgrenses til dokumentasjonsplikter i kapittel II uten at det er klart hvilke konsekvenser dette vil kunne få i praksis. Forslaget fremstår som en innsnevring av dagens generelle kassasjonsforbud. Det bekreftes indirekte av særmerknadene til § 18 hvor utvalget uttaler at en fortolkning av dokumentasjonspliktene i kap. II vil kunne innebære mindre bevaringsomfang enn gjeldende arkivlov § 6. Lovforslaget innebærer også at kassasjonsmyndighet flyttes fra Riksarkivaren til Kongen som kan fastsette forskrifter eller gi tillatelse til sletting. Samtidig som lovforslaget introduserer disse endringene, reiser utvalget en rekke prinsipielle spørsmål og etterlyser en ytterligere utredning, jf. særmerknadene til § 18 tredje ledd (kap. 25) og lovutredningens kap. 23.3.

I særmerknadene til § 18 mener utvalget også følgende "Dokumentasjonspliktene er relativt presise og formålsorientert. De kan neppe tolkes slik at virksomhetene har plikt til å bevare dokumentasjon uten betydning. Lovutkastet rommer derfor ingen regel om arkivbegrensning jf. arkivforskriften § 14". Her ser det ut som at utvalget bruker begrepene dokumentasjonsplikt og bevaringsplikt om hverandre uten at forskjellen kommer tydelig frem. Det medfører at begrunnelsen for å avvike krav om arkivbegrensning også fremstår uklar. Uttrykket "dokumentasjon uten betydning" er selvmotstridende. Dokumentasjon som sådan har en selvstendig betydning i kraft av dokumentasjonsegenskaper som beviser/"bekrefter" hva som har skjedd slik at dokumentasjonen i ettertid kan brukes som pålitelig vitnesbyrd og informasjonskilde. Uten disse egenskapene har ikke informasjon noen dokumentasjonsverdi. Hvorvidt dokumentasjon har en bevaringsverdi (betydning som bevaringsobjekt), er en annen sak. Disse begrepsmessige uklarhetene kan etter vår vurdering bidra til økt usikkerhet rundt rekkevidden av dokumentasjonspliktene i kap. II.

Utvalget peker på at det er behov for ytterligere utredning for å utarbeide nye regler om sletting. Vi støtter dette forslaget. Det er etter vår oppfatning nødvendig å gjøre en bred og grundig gjennomgang av prinsipielle spørsmål som er av sentral betydning for dokumentasjonsforvaltning i virksomhetene. Vi vil særlig vise til at begrepet bevaringsvurdering i internasjonalt rådende fagteori og standarder for beste praksis har fått en fornyet betydning hvor det defineres som en proaktiv, kontinuerlig og systematisk analyse av virksomhetens aktiviteter, omgivelser og tilhørende risikoer for å identifisere og fastsette dokumentasjonskrav. En slik analyse danner grunnlaget for alle aspekter ved dokumentasjonsforvaltning. Dette er i liten grad omtalt i utvalgets utredning kap. 19.3.2 og kommer ikke til uttrykk i beskrivelsen av "design- og strategifasen" i kap. 4.

Vi vil anbefale at departementet vurderer nærmere om det kan være hensiktsmessig å avvente med å endre gjeldende lovbestemmelser om kassasjon til det er gjennomført en bred utredning av prinsipielle spørsmål rundt kassasjon/sletting. Slik vi ser det, kan ovennevnte regelverksendringer medføre risiko for uønskede konsekvenser som tap eller utilsiktet kassasjon av verdifull dokumentasjon, fragmentering av kassasjonsmyndighet og svekkelse av den arkivfaglige kontrollen med kassasjon/sletting av dokumentasjon. En bred og grundig utredning av nye regler for bevaring og kassasjon, vil også kunne kaste nytt lys over sentrale deler av lovforslaget og gi et bedre grunnlag for å utforme regler om dokumentasjonsplikter og krav til dokumentasjonsforvaltning.

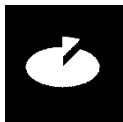
I påvente av ytterligere utredning og prinsipielle avklaringer, kan et mulig alternativ være å videreføre dagens generelle kassasjonsforbud ved å knytte det til dokumentasjon som oppstår i virksomhetene, dvs. lovforslagets § 5 a, istedenfor å avgrense forbudet til de konkrete dokumentasjonspliktene i kap. II som uansett fremstår uklare og problematiske.

For øvrig vil vi, med hensyn til utvalgets betraktninger i kap. 23.3.1, bemerke at datamengde og – kompleksitet med tilhørende kostnader vil kunne være relevante momenter ved bevaringsvurdering. Noen etater har omfattende databaser, hvor data endres i prosessen. Dette fører til at antallet datafelter som er registrert kan bli svært høyt. Mens man i mange år har antatt at kostnaden ved å lagre blir svært lav, ser vi nå at datamengden som lagres er så stor at dette utgjør en reell kostnad på en annen måte enn man antok for noen år siden. Når det oppstår spørsmål om hvor omfattende datasett det faktisk er nødvendig å ta vare på, og det er et faktum at store datamengder har en ikke ubetydelig kostnad, er det ønskelig at dette problematiseres og utredes nærmere.

Bruk av skytjenester utenfor riket, § 21, sml. kap. 18

Basert på en tolkning av dagens arkivlov § 9 annet ledd kan digitalt materiale ikke lagres utenfor riket. Utvalget foreslår gjennom utkastet § 21 en endring på dette området, slik at digitalt materiale på nærmere angitte vilkår skal kunne lagres utenfor riket. Vi er positive til forslaget, men har noen merknader.

Utvalgets forslag om at overføring til utlandet bør begrenses til EØS-landene og til land utenfor EØS som har et tilstrekkelig sikkerhetsnivå i samsvar med artikkel 44 og 45 fremstår som fornuftig. I tillegg til å være i

samsvar med personvernforordnings krav, vil dette også videreføre EUs mål om å sikre fri flyt av personopplysninger mellom medlemsstatene. Det kan også bidra til å redusere utfordringer knyttet til blant annet konkurransekraft under anskaffelsesregelverket.

Flere og flere standardløsninger gjøres tilgjengelig utelukkende som skytjenester. Dette innebærer at leverandørene i økende grad prioriterer skytjenester foran programvare som kan installeres lokalt hos kunden. Dersom regelverket ikke legger til rette for at offentlige myndigheter og andre kan benytte skytjenester utenfor riket er det sannsynlig at denne gruppen vil få tilgang til færre produkter og tjenester eller alternativt må betale for løsninger som er skreddersydd til norske krav.

Utkastet fokuserer primært på lagring men skriver lite om hvilke øvrige vurderinger som bør gjøres når det gjelder valg av leverandør. Ved siden av *hvor* informasjonen er lagret, er det også viktig å vurdere *hvem* som lagrer data. I enkelte tilfeller vil en skytjenesteleverandør som er under et annet lands nasjonale lovgivning være forpliktet til å utlevere data til en utenlandsk myndighet. Et eksempel på dette er beskrevet i § 21 (1) (a) hvor følgende fremgår: "Det foreligger en oppdatert risikovurdering som særlig gjør rede for risiko for tap av nasjonal råderett over dokumentasjonen, tap av data, rikets sikkerhet, kriminelle handlinger og uautorisert tilgang, sammenholdt med lagring i Norge. I noen tilfeller er det ikke bare "kriminelle handlinger og uautorisert tilgang" som kan skape problemer. I følge US CLOUD ACT kan amerikanske myndigheter i enkelte tilfeller få utlevert data som er lagret i USA eller i utlandet så lenge leverandørensom sådan er under amerikansk jurisdiksjon. Hvis selskapet er amerikansk (eller under amerikansk jurisdiksjon), vil følgelig amerikanske myndigheter kunne få utlevert informasjon uavhengig av hvor informasjonen befinner seg i verden. Selv om det er begrensninger når det gjelder adgangen til å få utlevert av data, kan dette være en trussel mot blant annet datasikkerhet. Det er derfor viktig å løfte blikket fra hvor data befinner seg til også å vurdere hvem som har tilgang til data.

Under § 21 (1) (b) står det følgende: "Databehandleravtalen skal gi tilsynsmyndigheten rett til å vite hvor dokumentasjonen kan eller vil bli lagret, samt rett til å kreve at det settes i gang tilsyn på aktuelle steder for å påse at krav i denne loven og i databehandleravtaler blir etterlevd." Dette forslaget er noe uklart og kan bli problematisk fordi det reiser spørsmål om hvem som skal føre tilsyn og om utenlandske leverandører vil akseptere at norske myndigheter vil føre tilsyn med deres systemer. Dersom loven krever at norske myndigheter selv må føre tilsyn, kan dette representere en hindring når det gjelder å ta i bruk skytjenester. I forslaget i § 21 (2) står det imidlertid at "Nasjonalarkivet kan inngå avtale med arkivmyndighet i en annen stat eller med en annen kvalifisert oppdragstaker, om at det skal gjennomføres tilsyn med norsk digital dokumentasjon som er overført til utlandet". Vi anser en slik adgang som vesentlig for å legge til rette for bruk av skytjenester utenfor riket.

Når det gjelder §21 (1a) er det ikke tilstrekkelig å kreve oppdatert risikovurdering. Som Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) anbefaler i "boks 18.3" i høringsdokumentet, bør det i tillegg til god risikovurdering for å kunne ta riktig beslutning, settes krav til risikohåndteringen. NSM anbefaler at det må settes riktige og gode krav til IKT-tjenesten og til leverandør og at det tas riktig beslutning på riktig nivå. I praksis betyr dette at overføringen av digital dokumentasjon til utlandet må ha et akseptabelt risikonivå som er godkjent av ledelsen i virksomheten.

Arkivformål i allmenhetens interesse, § 24, sml. kap. 10

Utvalget legger til grunn at det kreves en særregulering knyttet til arkivformål i allmenhetens interesse i arkivloven. Etter vår vurdering er dette et fornuftig utgangspunkt.

Slik vi forstår § 24 første ledd første punktum vil de nærmere opplistede organene (Nasjonalarkivet, kommuner, fylkeskommuner og offentlig eide arkivinstitusjoner) kunne behandle personopplysninger "for arkivformål i allmenhetens interesse" med utgangspunkt i denne bestemmelsen. Andre virksomheter, herunder statlige etater, er henvist til annet punktum, hvor det kreves at man er "godkjent av Datatilsynet" for å kunne behandle personopplysninger "for arkivformål i allmenhetens interesse". Etter fjerde punktum skal Datatilsynet innhente "uttalelse fra Nasjonalarkivet".

Vi vil vise til forarbeidene til personopplysningsloven hvor det fremgår at så lenge behandlingen skjer i samsvar med forordningens artikkel 89 nr. 1, kan den behandlingsansvarlige viderebehandle personopplysningene for arkiv-, forsknings- og statistikkformål uten at det er nødvendig med et eget behandlingsgrunnlag for viderebehandlingen. I en avgjørelse, datert 18.03.2019, PVN-2018-13, har Personvernemnda konkludert at når det foreligger en bevaringsplikt etter arkivloven har den behandlingsansvarlige også en rettslig forpliktelse til å oppbevare opplysningene jf. forordningen art. 6 nr. 1 bokstav c.

Slik vi ser det, innebærer lovforslaget en unødvendig begrensning i adgangen virksomheter har til å påberope seg dette behandlingsgrunnlaget. Ordningen fremstår som tungvint og byråkratisk, og det er grunn til å stille spørsmål ved hensiktsmessigheten.

Forslaget innfører skranker for hvem som kan behandle personopplysninger til arkivformål i allmenhetens interesse, da det krever en "bekreftelse" fra Datatilsynet. Etter vår oppfatning er det lite hensiktsmessig at Datatilsynet skal ha en rolle i spørsmål om hvilke virksomheter som skal omfattes av arkivloven og bevaringsplikten. At personvernmyndigheten skal ha en rolle knyttet til behandlingen av opplysningene, herunder etterlevelse av krav om rettslige garantier i forordningens artikkel 89 mm., er en annen sak.

Hvis det skal innføres en godkjenningmekanisme, vil det etter vår oppfatning være mer hensiktsmessig at godkjenningmyndigheten tillegges Arkivverket/Nasjonalarkivet.

Som utvalget påpeker inneholder forordningen få presiseringer som bidrar til nærmere forståelse av hva som er omfattet av "arkivformål i allmenhetens interesse", og dette er også sparsommelig behandlet i andre relevante rettskilder. Skatteetaten antar at det vil være svært utfordrende å sikre at forskjellige behandlingsansvarlige - være seg store eller små, private eller offentlige - legger de samme momentene til grunn når de skal vurdere hvorvidt personopplysninger for eksempel skal slettes etter art. 17 nr. 1 bokstav a) eller om de kvalifiserer til bevaring etter 17 nr. 3 bokstav d). Vi opplever denne uavklarte situasjonen som problematisk. På den ene siden er etaten bekymret for at klarheten rundt vurderingene vil kunne

resultere i "overarkivering" og mangelfull etterlevelse av prinsippet om dataminimering, dersom bestemmelsen tolkes for vidt. På den andre siden ser etaten at en rekke faktorer vil trekke i motsatt retning og bidra til at opplysninger slettes heller enn arkiveres, som en konsekvens av det høye gebyrnivået i forordningen og at Datatilsynet, som har personvern hensyn som sitt primære kompetanse- og nedslagsfelt, også har myndighet til å vurdere hvorvidt behandlingen er lovlig.

Vi mener derfor det er nødvendig at Datatilsynet og Arkivverket går i dialog med hverandre for å utarbeide klare og utfyllende retningslinjer og på annen måte bistå med veiledning for hvordan behandlingsansvarlige virksomheter kan balansere de ulike hensyn bestemmelsene er ment å ivareta på hensiktsmessig og lovlig vis. Etaten stiller seg videre positiv til det utvalget skriver om at det i noen tilfeller vil kunne være behov for å få en rettslig bindende avklaring av om det foreligger "arkivformål i allmennhetens interesse", slik at den behandlingsansvarlige vil kunne redusere risiko for å bli ilagt gebyr der vurderingene er særlig utfordrende.

For øvrig vil vi bemerke at det kan synes som om utvalget legger en snever tolkning til grunn av forordningens art 89 nr. 1, all den tid de uttaler at slike "tiltak skal gjennomføres dersom de er «nødvendige» for å sikre slike rettigheter og friheter", jf. 10.3.6. Etter ordlyden er kravet at behandlingen "skal omfattes av nødvendige garantier i samsvar med denne forordning for å sikre den registrertes rettigheter og friheter". Det er altså et krav om nødvendige tiltak, ikke at tiltak skal iverksettes om det er nødvendig. Hvor langt dette kravet går bør avklares i forbindelse med videre arbeid med loven.

Overføring til langtidsbevaring, § 30 første ledd, og Mediekonvertering, § 29 tredje ledd

Lovforslaget § 30 første ledd oppstiller krav om at statlige organer som hovedregel skal konvertere ikke-digitale arkiver før overføring til Nasjonalarkivet. Bestemmelsen må ses i sammenheng med § 29 tredje ledd hvor det åpnes for at arkiver fra 1951 eller senere på ikke-digitale lagringsmedier kan konverteres til digitale lagringsmedier og det ikke-digitale mediet destrueres. Vilkårene for konvertering er at dokumentasjon ikke blir mindre tilgjengelig og at originalen ikke har særskilt historisk verdi.

Slik temaet omtales i lovutredningen, synes utvalget å underkjenne problematiske sider ved kravet om konvertering med påfølgende destruksjon av ikke-digitale arkiver fra 1951. Blant annet unnlater utvalget å skille mellom (1) destruksjon av papirdokumenter som konverteres som ledd i den løpende arkivdanningen og (2) destruksjon av ikke-digitalt arkiv som konverteres i etterkant av arkivdanningen. Dette er et viktig arkivfaglig skille. I førstnevnte tilfelle kan destruksjon av papirdokumenter anses å være arkivfaglig ukontroversiell. I sistnevnte tilfelle medfører destruksjon at man tilintetgjør originalversjon av arkiv. Det er i utgangspunktet prinsipielt problematisk. Mangelen på begrepsskillet bidrar til å skape et misvisende bilde av faktiske forhold når utvalget uttaler at digitalisering med destruksjon av papiroriginalen "har vært normal arbeidsform i offentlige organer fra 2005". Dette medfører ikke helt riktighet. Offentlige organer har normalt destruert papirdokumenter som er blitt konvertert som ledd i den løpende arkivdanningen. Konvertering og påfølgende destruksjon av ikke-digitalt arkiv i etterkant av arkivdanning, har ikke vært normal praksis i offentlige organer.

Vi savner en mer utfyllende redegjørelse for og drøfting av administrative og økonomiske konsekvenser som lovforslaget vil kunne medføre for virksomhetene. Digitalisering av papirarkiver fra 1951 vil kunne være en utfordrende oppgave for Skatteetaten blant annet på grunn av ulike ukurante formater vi har i våre arkiver hvor en del arkivmaterialet også er håndskrevet. Konvertering vil også være ressurskrevende som følge av nødvendig kvalitetskontroll for å unngå tap av eller skade på bevaringspliktig arkiv. I noen tilfeller har virksomhetene allerede brukt betydelige ressurser på å klargjøre de ikke-digitale arkivene for avlevering. Arkivverket har imidlertid i lengre tid hatt stopp i mottak av bevaringspliktig arkiv. Det har medført at virksomhetene har oppbevart arkiver som har gått ut av administrativ bruk og er klargjort for avlevering, i påvente av at Arkivverket vil oppheve mottaksstoppen. Spesielt i slike tilfeller vil kravet om konvertering av arkiv kunne fremstå uforholdsmessig belastende og medføre vesentlige konsekvenser i form av økt arbeidsmengde og økte kostnader.

Lovforslaget åpner for at Nasjonalarkivet i særskilte tilfeller kan gjøre unntak fra kravet om konvertering. Bestemmelsen omtales nærmere i særmerknader til § 30 (kap. 25). Vilkårene for unntak fremstår imidlertid uklare og ikke dekkende. Det er uklart hva som menes med "særskilt historisk verdi som gjenstand" og "svært høye" konverteringskostnader. I særmerknadene til § 30 uttaler utvalget at "normalt vil statlig dokumentasjon i forvaltningen i dag ikke inneholde originaler som har særskilt historisk verdi som gjenstand". Dette gir ikke nødvendigvis god mening når kravet omfatter arkiv som går tilbake til 1951. Utvalget synes også å se bort fra andre relevante momenter som etter vår oppfatning bør legges til grunn ved vurdering av unntak, herunder hensynet til forutberegnelighet og det faktum at virksomhetene har investert ressurser i klargjøring av papirarkivene for avlevering.

Vi mener det er viktig at departementet i videre arbeid med lovforslaget legger vekt på at regelverket er fleksibelt og ikke medfører uhensiktsmessig belastning for virksomhetene. Det bør gis et større handlingsrom for unntak slik at konvertering skjer på grunnlag av en konkret hensiktsmessighetsvurdering hvor flere relevante momenter tas i betraktning blant annet at virksomhetene allerede har brukt betydelige ressurser på å klargjøre arkivene for avlevering og at konvertering kan være særlig utfordrende på grunn av ukurante formater o.l.

Som ledd i det videre arbeidet med lovforslaget bør det utredes alternative finansieringsordninger som kan understøtte konvertering av ikke digitale arkiver fra 1951. Skatteetaten har et stramt driftsbudsjett og har i utgangspunktet ikke midler til å gjennomføre et slikt tiltak uten at finansiering medfølger. Dette vil i så fall ta ressurser fra vår kjernevirksomhet. Administrative og økonomiske konsekvensene av dette må utredes nærmere. Vi mener at det vil kunne være mest hensiktsmessig at ett organ digitaliserer og opparbeider kompetanse på dette og at ansvaret ikke skyves ut til hver enkelt etat. Slik vi ser det bør Arkivverket/Nasjonalarkivet ha en sentral rolle i dette arbeidet når det gjelder både tilrettelegging og gjennomføring.

Vennligst oppgi vår referanse ved henvendelse i saken.

Med hilsen

Kjetil Moen
seniorrådgiver
Virksomhetsstyring
Skattedirektoratet

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.